

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—. Poštno-čekoval račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Seja načelstva Kmetijske zveze v Mariboru.

Načelstvo Kmetijske zveze v Mariboru je imelo dne 11. maja ob priliki vinske razstave svojo sejo, ki je bila polnoštevilno obiskana. Seje sta se udeležila tudi dva zastopnika Kmetijske zveze v Ljubljani. Na seji se je razpravljalo predvsem o kuluku, lovskem zakonu, kmetijski zbornici, o trošarini na vino in vinarskih zadrugah, o sadjarstvu in sadjarskih zadrugah, o hmeljarstvu, o obrtniškem zakonu, o preureditvi občin, o davku na sečnjo gozdov, o begu delavskih moči iz dežele v mesto, o zavarovanju delavcev pri kmetijskih strojih, o starostnem zavarovanju kmetijskega ljudstva, o kmetiskem šolstvu in o drugih perečih kmetijskih vprašanjih. O vsaki zadevi so se storiili primerni sklepi, ki se sporočijo na merodajna mesta.

V razgovoru so navzoči kmetje povdarjali nujno potrebo, da se izda nov lovski zakon. Sedanji zakon preveč štiti zajca in druge škodljivce. Kakšno škodo prizadeva zajec zlasti drevju, pa tudi fižolu, je dokazala letošnja zima, odnosno njej sledeči čas. Če bo zajec tako naprej se množil ter brez ovire uničeval sadno drevje, bo kmet izgubil vse veselje do sadjarstva. Škoda, ki jo zajec prizadene kmetu, je obenem škoda narodnega gospodarstva, ki ima od sadjarstva veliko dohodkov. Nujno je torej potrebno, da se lovski zakon preosnuje v tem smislu, da se zajcu ne bo več dajala zaščita. Zaščiten mora biti kmet, ne pa zajec in drugi škodljivci.

Kar se tiče kmetijske zbornice, je potreba časa, da se čim prej oživotvori. Ako imajo vsi stanovni svoja zastopstva, ki branijo interese stanu in njegovih članov, naj bi se takšno zastopstvo tudi dalo tistemu stanu, ki je najštevilnejši in najvažnejši v državi. To je kmetijski stan. Pri oživotvorjenju te ideje naj bi se gledalo na to, da bodo kmetijske zbornice tako organizirane, da ne bodo samo na papirju, marveč da bodo v resnici tudi kaj delovale. Organizacija bodi tako izvedena, da bo vsaka banovina imela svojo kmetisko zbornico, vse pa naj bi bile združene v osrednji zbornici. Da bi tudi kmetje Dravske banovine mogli povedati svoje misli o organizaciji zbornice, naj bi se mariborsko in ljubljansko Kmetisko zvezo pritegnilo k posvetovanjem, ki se sedaj vršijo v Beogradu.

V vprašanju kuluka, ki se ravno v tem času izvršuje, so kmetje iz raznih

krajev obširno tolmačili želje, zahteve in mišljenje ljudstva v posameznih krajih. V tej zadevi so z ozirom na gospodarsko krizo storili sklep, ki so ga poslali na pristojna mesta.

*

Nova razvrstitev občin.

Vprašanje pregupacije (nove razvrstitve in združitve) občin je sedaj stopilo v odločilno stanje. Sreska načelstva so dobila nalogo izdelati načrt za pregrupacijo občin. Mi smo svoje stališče v tem vprašanju že večkrat opredelili. Naše občine so ne samo najnižje celice javne uprave, marveč so tudi samoupravne ljudske organizacije ljudi prebivajočih na določenem ozemlju in v tem oziru zedimba družin, ki stanejo na tem prostoru. Občine v Sloveniji in zlasti v njenem štajerskem delu so rezultat (posledek) zgodovinskega razvoja, zrastle so z razvojem in napredkom socialnega, političnega in narodnega življenja med ljudstvom. Kar je nastalo med ljudstvom in iz ljudskih potreb, naj bi se ne spremenilo brez stvarnih in nujnih razlogov. Tudi ministrski odlok z dne 11. decembra l. 1930, po katerem naj se iz-

Novi predsednik francoske republike Paul Doumer. Več o njem pod zaglavjem »Politika«

vrši pregrupacija občin, poudarja, da naj se to zgodi, kjer se pokaže za to potreba ali kjer prebivalstvo izrazi to željo. Ni torej v smislu tega ministrskega odloka, ako bi se hotelo to pregrupacijo, kakor se nam poroča iz nekaterih krajev, izvesti le pod vidikom lažje uprave. Po domače povedano se to stališče tako glasi: Čim manj občin, tem manj posla bodo imeli z njimi državni upravni uradi. To stališče ni v skladu z navedenim ministrskim odlokom, ki naglašja kot razloge za pregrupacijo potrebo in željo ljudstva.

V tem času, ko gre za usodo naših občin, naj bi tiste občine, ki bi mogle postati predmet pregrupacije, tudi same storile potrebne korake ter se s primernimi vlogami obrnile na sreska načelstva. To je n. pr. storila občina Sv. Primož na Pohorju, ki je v občinski seji 12. aprila t. l. razpravljala o tem predmetu ter svoj sklep predložila sreskemu načelstvu v Prevaljah. V tej dobro utemeljeni vlogi se med drugim pravi: »Ministrski odlok je zelo širokogruden in namenjen gmotni in duševni koristi naroda. Zato naj se pregrupacija občin izvrši zgolj v tem smislu — narodove koristi — in naj se opuste vsi pomisleki, ki izvirajo iz zgolj lokalnega patriotizma ali konservativnosti ali kakih strankarskih ali zasebno-sebičnih namenov. V tem smislu — narodove koristi — naj se zaokrožijo občine, da bodo imeli vsi občani lahek dostop do svojega občinskega urada, ki bodi zato tudi vedno v kulturnem središču dotičnega kraja. Kulturno središče je v splošnem župna cerkev s šolo. Občin z lastnim kulturnim središčem, zlasti planinskih, naj se ne ukinja. Navadno so te občine teritorialno še precej prostrane. Če bi se ukinjalo take občine in jih pridruževalo drugim, n. pr. planinske občine dolinskim, bi bilo to v očitnem nasprotovanju blagohotni nameri ministrskega odloka. Taka grupacija občin bi bila proti potrebi in nasprotna želji prebivalstva, da, bila bi narodu naravnost v gmotno in duševno škodo. 1. Prebivalstvo bi imelo do občinske pisarne dolgo, težavno pot, večkrat 2—3 ure na eno stran, naporno, dostikrat z višine 800—1000, da, celo 1100 m dolj v globoko dolino in potem še napornejšo pot nazaj. — Za izdelano, od telesnih naporov itak zmučeno, planinsko prebivalstvo, bi bilo to novo telesno trpljenje. 2. S takimi poti je vedno združena velika, dostikrat celodnevna zamuda časa in izdatni stroški.